

Soạn bài Chí Phèo của Nam Cao số 3

I/Tìm hiểu chung

1.Tác giả

Nam Cao (1915 - 1951) là bút danh của Trần Hữu Tri. Quê ở Đại Hoàng, Lý Nhân, tỉnh Hà Nam. Trước 1945, dạy học, viết văn, 1943 gia nhập Hội Văn Hóa Cứu quốc. Tham gia cướp chính quyền ở địa phương, 1946 làm phóng viên mặt trận miền Nam Trung Bộ. Sau đó lên Việt Bắc làm công tác Văn nghệ, 1951 hy sinh tại vùng địch hậu Liên khu III.

Ông là nhà văn hiện thực xuất sắc trước Cách mạng. Tác phẩm gồm có trên 60 truyện ngắn và 1 tiểu thuyết Sống mòn, Chí Phèo, Lão Hạc, Mua nhà, Đồi thừa... là những truyện ngắn đặc sắc của Nam Cao. Sau Cách mạng Nam Cao viết chưa được nhiều vì ông hy sinh quá sớm: truyện ngắn Đôi mắt, Nhật ký ở rừng, Chuyện Biên giới.

Nam Cao có tài kể chuyện, ngôn ngữ uyển chuyển, gần với lời ăn tiếng nói của quần chúng. Giỏi phân tích tâm lý nhân vật. Nhiều trang văn của ông thấm đượm ý vị triết lý trữ tình. Đề tài nông dân nghèo và người trí thức tiểu tư sản được Nam Cao viết rất hay và cảm động.

2.Tác phẩm

-Xuất xứ: Lúc đầu, Nam Cao đặt tên truyện là Cái lò gạch cũ. Nhà xuất bản Đời mời

năm 1941, đổi thành Đồi lúa xúng đôi. Năm 1946 trong tập Luống cày do Hộ Văn hóa cứu quốc xuất bản, tác giả đổi tên truyện thành Chí Phèo.

-Chủ đề; Truyện Chí Phèo nói lên số phận bi thảm của người nông dân nghèo, lương thiện bị xã hội thực dân phong kiến xô đẩy vào con đường lưu manh, tội lỗi không có lối thoát.

-Tóm tắt truyện:

Ở làng Vũ Đại. Một sáng tinh sương, anh thả ống lươn nhặt được đứa bé mới đẻ xám ngắt đùm trong cái váy đụp vứt ở lò gạch cũ. Anh ta rước lấy đem về cho người đàn bà góa mù, bà này bán lại cho bác phó cối. Khi bác phó cối chết, hấn bơ vợ, mãi năm 18 tuổi hấn làm canh điền cho Bá Kiến. Vợ ba Bá Kiến bắt Chí xoa bụng đám lưng gì đó. Bỗng một hôm Chí Phèo bị người ta giải huyện... Đi tù bảy, tám năm sau hấn trở lại làng, mặt mày trông khác hẳn, góm chết! Về hôm trước thì chiều hôm hấn xách vỏ chai đến thẳng nhà Bá Kiến gây sự. Xô xát với Lý Cường, hấn đập vỏ chai, rách mặt kêu trời ăn vạ. Sau cái vụ Năm Thọ, Binh chức, cụ Bá róc đời xử nhữn với Chí Phèo. Cụ mời hấn vào nhà, giết gà đãi rượu, lúc hấn ra về còn đãi một đồng bạc uống thuốc.

Bốn hôm sau, Chí Phèo đốt quán bà bán rượu... Hấn mang theo một con dao nhọn đến xin Cụ Bá đi ở tù. Chỉ một câu nói khích, cụ đã sai được Chí Phèo đến nhà đội Tào đòi 50 đồng bạc nợ cho cụ. Chẳng phải giao tranh đổ máu, hấn đã đòi được nợ đem về. Cụ bá cho hấn 5 đồng và bán cho hấn 5 sào vườn ngoài bãi sông mới cấm thuê của một người làng. Năm đó Chí 27 hay 28 tuổi, hấn bỗng thành có nhà. Hấn trở thành anh đầy tớ chân tay mới của Bá Kiến, chuyên đâm thuê chém mướn, rách mặt ăn vạ. Hấn đập đầu, rách mặt, chửi bới, dọa nạt trong lúc say, uống rượu trong lúc say, để rồi say mãi, say vô tận. Hấn chửi trời, chửi cả làng Vũ Đại, chửi con mẹ chết tiệt nào đẻ ra hấn cho hấn khổ. Năm đó hấn ngoài 40, cái mặt như mặt một con vật lạ. Cả làng Vũ Đại đều sợ hấn một khi hấn đi qua trước mặt.

Tình cờ một đêm trăng, Chí Phèo lần vô nhà Tụ Lãng, tên hoạn lợn kiêm nghề thầy

cúng, hai đứa uống hết cả 3 chai rượu. Ngứa ngứa quá, Chí lão đảo đi về lều. Hấn gặp Thị Nở đang há hốc mồm ngủ dưới trăng, hấn ôm chầm lấy chị mà làm tỉnh. Gần sáng Chí bị cảm, hấn được thị Nở người đàn bà xấu ma chê quỷ hờn cho ăn cháo hành. Cũng là lần đầu tiên hấn được ăn cháo hành lại do bàn tay một người đàn bà cho. Hấn bâng khuâng nhớ lại một thời trai trẻ, hấn muốn cùng thị làm thành một cặp rất xứng đôi. Chí Phèo thêm lương thiện. Và hấn say thị lắm. Nhưng đến hôm thứ 6, thị nghĩ bụng: hãy dừng yêu để hỏi cô thị đã. Thị Nở bị bà cô xia xói vào mặt. Thị ton ton chạy sang lều trút tất cả giận dữ lên mặt nhân ngãi. Chí Phèo ngẩn mặt ra, chạy theo Thị Nở, hấn đã bị nhân tình giúi cho một cái ngã lăn khoèo xuống đất. Hấn toan đập đầu ăn vạ nhưng hấn chưa thật say. Và hấn uống, uống thêm chai nữa, càng uống càng tỉnh. Hấn đi đến nhà Bá Kiến với con dao ở thắt lưng để đòi lương thiện. Chém chết Bá Kiến, hấn đâm cổ tự sát. Cả làng Vũ Đại xôn xao kéo đến xem 2 con quỷ giết nhau. Bà cô chì chiết Thị Nở. Thị nhìn nhanh xuống bụng mình, và thoáng chợt thấy một cái lò gạch cũ bỏ không, xa nhà cửa, và vắng người lại qua...

II/Đọc hiểu văn bản

1. Làng Vũ Đại là hình ảnh cái xã hội thực dân phong kiến thối nát, cái ác ngự trị.

- Là nơi “quần ngư tranh thực” với các phe nghịch, đu lại với nhau để bóc lột con em. ngấm ngấm chia rẽ, nhè từng chỗ hở để mà trị nhau: cánh Bá Kiến, cánh ông đội Tào, cánh ông Tư Đạm, cánh ông Bát Tùng... Đội Tào ngang ngược, là cựu binh “cũng có thể đâm chém được, chưa bao giờ chịu hàng trước cuộc giao tranh”. Còn Bá Kiến vô cùng xảo quyệt, biết “mềm nắn rắn buông”, biết ngấm đầy người ta xuống sông, nhưng rồi lại dắt nó lên để nó đền ơn! Hãy đập bàn, đập ghế đòi cho được 5 đồng nhưng rồi lại vút trả lại năm hào “vì thương anh túng quá!”. Cụ không cần than thở: trị không lợi thì cụ dùng! Cụ biết thu dụng những thằng bạt mạng để cấm thuế, cấm ruộng, đốt nhà, đâm chém... gây ra bao cảnh đổ máu, làm tan nát bao cơ nghiệp dân lành.

- Là nơi đầy rẫy bọn đầu bò đâm thuê chém mướn. Năm Thọ đi thì Binh chức lần về.